

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 c
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszavonás
 vagy megújításra nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, aug. 12.

Mit hoz a jövő.

A király még a hét folyamán fogadja a két miniszterelnököt, kik a kiegyezési ügyekről és a vámtarifára történt meg-egyeződésről fognak jelentést tenni.

A mi eddig a vámtarifára és a kiegyezésre vonatkozó megállapodásokról nyilvánosságra került, mindaz oly határozatlan, oly ellenmondó, hogy nehéz rajta eligazodni. Az egyik hírforrás szerint a vámtarifa megállapodásai az ipari érdekelttség teljes győzelmével végződtek, a másik szerint a hír ebben az alakban az igazságnak nem felel meg. Az egyik szerint az agrár követelések az új vámtarifában alig fognak figyelembe vétetni. A mezőgazdasági vámok csak csekély mértékben fognak emelkedni, meglesz az állatforgalom szabadságát korlátozó egyes bizottsági vizsgálat az osztrák belépő állomásokon és a borklauzula ugyan meg nem marad, csak az a kérdés, hogy eltörlesztés mikor jön meg az alkalmas ideje. Az egyik hírforrás szerint Koerber, a másik szerint Széll a győztes.

Ily körülmények között mi bizonyára nem tehetünk egyebet, mint az agrár álláspontot meghatározni, követelvének szigorú végrehajtását az 1899. évi XXX. t.-cikk értelmében. Annait azonban maris konstatálhatunk, hogy a sajtón és a közvéleményen bizonyos idegesség vett erőt, mely onnét ered, mivel általában azt hiszik, hogy az új vámtarifában mi

leszünk a vesztesek. Ezt a hiedelmet rossz néven sem lehet venni, mikor tapasztalat szerint az osztrákokkal való egyezkedésekben mindig mi voltunk a vesztesek.

Kívánjuk hazai termelésünk érdekében, hogy ez csak balhiedelem legyen. Mert ha oly vámtarifa alapján, mely nagyjában a régi csapásokon halad, költjük meg az új kereskedelmi szerződéseket, akkor nagyon szomorú sors vár reánk.

A mezőgazdasági termelés válsága megszüntetésének egyetlen eszköze az agrárvám. Tehát a gabonavám, az állatvámok és a nyers anyag vámjai. Ezen tétel igazsága felett nem lehet vitatkozni. Kellenek-e nekünk a gabona vámok?

Kellenek, mert ha a külföldi piacok vámokkal védekeznek a mi gabonánk ellen, akkor örültség lenne a keleti államok gabonáját vámentesen, vagy csekély vám mellett beengedni az országba. De meg ha a nyugati államok védővámokkal nem zárják el határaikat gabonánk elől, még akkor is indokoltak a gabona vámok, mert gabonatermelő állam vagyunk, azt kell tehát védenünk, a mink van.

Ha a kiegyezés mindkét állammal jogos igényeit szem előtt akarja tartani, akkor módját kell ejteni annak, hogy mi a közös vámterület piacait épp úgy elláthassuk nyers termelésünkkel, mint az osztrák ipar a közös vámterület ipari piacait. Ez a gondolat vezetett az 1899. évi t.-cikk megalkotására, mert be kellett látni, hogy ránk nézve csak oly kiegyezés kívánatos, melyben a mezőgazdaság csak oly védelemben részesül, mint az ipar.

Az osztrákoknak feláldozni mezőgaz-

daságunkat sem kedvünk, sem jogunk. A mezőgazdák joggal megvárják a kormánytól, hogy az eddiginél jobb kereskedelmi szerződéseket kössön, a mi csak úgy lehetséges, ha az új vámtarifában az agrárvámokat az ipari vámokhoz hasonló magasságban állapítjuk meg.

De ha a gabonavámokat a malomipar érdekében mellőzzük, hogy a malmok mentől olcsóbb gabonához jussanak, ha a nyersanyag vámokat mellőzzük, hogy az osztrák ipar versenyképességét fokozzuk, akkor lehet arról szó, hogy a közgazdasági politika egyes érdekcsoportokat dédelget, lehet arról szó, hogy idegen érdekek szolgálatába áll, de arról nem lehet szó, hogy gazdasági jövőnket hordja szíven.

Ha az agrárvámokat legalább is nem abban a magasságban állapítjuk meg, mint azt az agrár érdekelttség követeli, akkor a kereskedelmi szerződések tartalma alatt oly mezőgazdasági depresszió fog bekövetkezni, mely egész közgazdaságunkat kiszolgáltatja Ausztriának és minden iparfejlesztést lehetetlenné tesz.

Ezt talán meg kellene gondolnunk.

A német flottaszaporítás és Anglia.

A »Globe« című jóhírű londoni lap a revali császártalálkozás ületéből felhívja az angol közönség figyelmét Németország flottaszaporítási politikájára. A »Globe« szerint az uralkodók gyakori találkozására bizonyos mértékben biztosítja ugyan az európai békét, de Angliára nézve a találkozásoknak mégis valamelyes keserű mellékzúg van. A növe-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

A három cigány.

(Lenau).

Történt, hogy egykor tengelyen
 Utaztam az alföldön,
 S egy fűzfa alatt három cigány
 Heverészett a földön.

Egyik cigány tüzes nótát
 Hegedült ott magának,
 Körülvéve árnyaitól
 Közelgő éjszakának.

A másik pipáját szívta
 S nézte a füst-felleget,
 Mint a kínél boldogabb lény
 A világon nem lehet.

A harmadik aludt mélyen,
 A fán függő czimbalma,
 Szellő futott húrjain át
 S lelken szebb jövő álma.

Rongyos volt és itt-ott lyukas
 Mind a három ruhája,
 De mit nekik a földi sor:
 Fittyet hánytak reája.

S nékem az jutott eszembe:
 Mi is éltünk alkonyát
 Elpipázzuk, elnótázzuk,
 Avagy így alusszuk át.

Mind háromszor megvetjük azt...
 Szekerem tovább haladt
 S én elnéztem sötét barna
 Orezáikat ezalatt.

Fordította: **Kontár Béla.**

Lenau Miklós szerelme.

— Irodalomtörténeti tanulmány. —

Dr. Kontár Bélától.

Történt, hogy 1823-ban Kleyle Frigyes, a ki nagybátyjánál volt teljes ellátáson, egyik tanulóársát meghívta magához. Bécsnek egyik külvárosában, az u. n. Landstrassén laktak. Midőn a kertben sétált tennének, az ifjú társ a lugasban egy gyönyörű gyermek-leánykát pillantott meg, a ki reggeli toletteben, arc-czal kissé elfordulva, gazdag haját fésülte.

Kleyle társa — egy magyar ifju — nem volt más, mint Lenau Miklós, a német lyrai költészet világhírű dainoka, kit fellépésétől tragikus végéig tisztelet és bámulat környezt, s a gyermek-leányka Kleyle Sophie, a ki 1899-ben május kilencedikén halt meg.

Kleyle Sophie 1810. szept. 25-ikén született, s nyolcz évvel volt fiatalabb Lenau-nál. Sophie atyja udvari tanácsos volt Bécsben, anyja született nemes Oekel Karolina, egy németországi de Bécsbe költözött birodalmi tanácsos leánya. Sophie-nak voltak testvérei: két fivére, három testvérhuga és egy néneje. Sophie igen szép volt, s midőn hajadonna serdült, egy gazdag, tekintélyes és művelt férfit, Löventhal Miksa, később az osztrák posta- és táviró-ügy főigazgatója, belészeretett és megkérte kezét. Sophie, kívül szülei a kelengyén kívül mitsem adhattak, a szülék rábeszélése folytán belement az illedelmi házasságba. A házasság eleinte boldognak tetszett, s három gyermekkel lón pár év alatt megáldva.

Mint minden német nő, úgy Löventhalné is kitűnő anya volt. Az ő anyai szeretetének forrása, mint egyik életirója mondja, a gyermekek nevelésének édes lélektani vezetésében nyilvánult. Később, midőn a fiucsók felnőttek, a szép asszony elsajátította a latin nyelvet is, hogy gyermekeinek előmenetelét ellenőrizhesse.

A férj, a ki maga is Walter Leó álnév alatt költői szárnypórbálgatásokat tett, kedvelte az írók és művészek társaságát, a kik a délutáni órákban az u. n. »ezüst kávéház«-ban gyűltek össze.

Itten ismerkedett meg Lenauval, kivel őszinte barátságot kötött. Nemsokára meghívta

kedő békés kedv jelenségei között vannak olyan jelenségek is, melyek még a föltételes szemlé-
lőnek is feltűnnek. Ezek közt első helyen áll a
német hajóraj rengeteg szaporítása, melyhez
fogható sem a jelenben, sem a múltban nem
történt. A védelem szempontjából Németország
kisebbszerű szaporítással is megelégedhetett
volna.

Lehetetlen elballgatni, hogy az óriás hajó-
raj, a melyet Németország beszerez, tisztára
Angliának és az angol világhatalomnak szól.
Anglia az egyedüli rivális, a kivel Németország
összeütközésbe jöhet és a német politikai irány
olyan, hogy ez az összeütközés kikerülhetlenné
váljék. Ezek hosszú során át Anglia útjában áll
a német törekvéseknek és ez az oka annak,
hogy a németek közt időközönként kitör az
angolgyűlölet. Elsőben Bismarck, majd pedig
később Vilmos császár elhatározták, hogy Német-
országot világhatalommá fejlesztik és a német
nép erre kész az egész világ kereskedelmét
magához ragadni.

Angliának jó volt a startja, de Németország
követi és már is megközelíti. Arra azonban,
hogy a kereskedelem terén magához ragadja a
világhatalmat, szükséges, hogy elvitáztatlanul
bírja az elsőséget a tengereken. Ugyanazzal
a zord elszántsággal, mint Moltke és Roon,
most arra törekedik a német császár, hogy a
német flottát épp oly legyőzhetlenné tegye,
mint milyen legyőzhetlenné 1866-ban és
1870-ben a német hadsereg bizonyult. Ha meg-
figyelik, hogy Németország milyen hajókat
épített, azonnal feltűnik, hogy ezek nem a
védelemre, hanem a támadásra valók. Anglia
barátja a németeknek és hiszi, hogy a német
flotta szaporítása mégis csak Anglia ellen szól.
Végül felszólítja a Globe az angol kormányt,
hogy igen udvarias módon adja tudtul Német-
országnak, hogy a flottaszaporítást nagyobb-
szabású ellenséges készülődésnek kénytelen
tekinteni.

Francia kulturharcz.

A francia kongregacionális iskolák be-
zárása körül minden nap merülnek fel komo-
lyabb incidensek. Ugy látszik, mintha a kor-
mány itt-ott már engedékenységet tanúsítana.

Igy például egy megyében, a hol a lakosság
valóságos védelemi állapotba helyezkedett a
hatóságok ellen, a prefektus egyezkedési tár-
gyalásokra hívta egybe a mozgalom vezetőit.
Máshol pedig a kormány képviselője kijelen-
tette, hogy a rendelet végrehajtásával vár
addig, míg az államtanács nem döntött.

Kossuth Lajos 100-ik születésnapja.

Nagyvárad is kiveszi részét az országos
ünneplésből Kossuth Lajos századik születés-
napja alkalmából.

A nagyvárad 48-as függetlenségi párt in-
ditotta meg a mozgalmat s egy részletes pro-
grammot is összeállított, a mely szerint az ün-
neplés két részből állana.

A tulajdonképpeni emlékünnepe szeptember
19-én lenne, míg szept. 21-én népiünnepélyt,
táncsztelet, társas vacsorát rendeznének, a
melyen Nagyvárad város országgyűlési képvil-
selője: dr. Barabás Béla is megjelennek.

Hogy az augusztus havi közgyűlésen már
foglalkozzék az ügyvel Nagyvárad város tör-
vényhatósági bizottsága, Szokoly Tamás, Becz-
kay Lajos, dr. Altmann Jakab és Halász La-
jos törvényhatósági bizottsági tagok indítványt
adtak be a város törvényhatóságához, hogy
mondja ki a közgyűlés, miszerint Nagyvárad
város megünnepli a nagy hazafi századik szü-
letésnapját s a módokat megállapítására egy
bizottságot küldenek ki.

Ezt az indítványt tegnap készítette elő a
városi tanács a holnapi közgyűlésre.

A tanács egyik-másik tagja azt vitatta,
hogy a tanács úgy tüntesse fel a dolgot a
közgyűlés elé terjesztendő javaslatában, hogy
saját kebeléből kezdeményezi az emlékünne-
pet, nem pedig a 48-as párt illetve az indít-
ványt tevők indították a mozgalmat.

Hát ez érthetetlen valami, mert a hiva-
talos iktató könyv czáfolja agyon. Különben a
48-as párt vezető emberei fogadják a leg-
hálásabban, ha a város veszi a kezébe az
emlékünnepe rendezését.

A tanács különben olyan irányu javasla-
tot terjeszt a holnapi közgyűlés elé, hogy a
tanács maga is szándékozott előterjesztést

tenni az ünneplés iránt s a város törvény-
hatósága egy bizottságot küldjön ki az ünne-
pély részleteinek megállapítására.

Kecskeméthy Győző Sziciliában.

A magyar sikkasztók fejedelme, Kecse-
méthy Győző, aki páratlan szerencsével és
ügyességgel tudott megugrani a főváros fel-
milliójával, még miúdig foglalkoztatja a rend-
őrséget. Hol itten, hol ottan »bukkan fel» és
mégis sehol sincsen.

A rendőrség az utóbbi időben is többször
kapott értesítéseket magánosoktól és hatóság-
októl is, hogy Kecskeméthy ottan megfordult.
Persze a nyomozás során mindig kiderült,
hogy a gyanúsított csak hasonlított Kecse-
méthyhez.

Valamivel komolyabb alapja lehet an-
nak a legújabb híreknek, amely mostan jött
Olaszországból.

A hír jelenti ugyanis, hogy Kecskeméthy
nem szökött Amerikába, hanem egy francia
gőzessel Szicília partján kötött ki és jelenleg
Sziciliában tartózkodik, ahol tudvalevőleg a
közbiztonság most nem áll még valami jó lá-
bon és ahol egy Kecskeméthy ezer meg ezer
pompás buvóhelyet találhat.

Valószínű ez a hír, mert miut mindenki
emlékezetében van, Kecskeméthy elfogatására
indított nyomozás számai Nápolyba vezettek el
és a fővárosi rendőrség kétségtelenül megállá-
pította, hogy a sikkasztó ottan tényleg meg is
fordult.

A nyomozással már nagyon későn meg-
bizott Bérczy Béla rendőrkapitány leon is járt
Nápolyban és három napig tartózkodott ottan,
persze eredménytelenül.

Az is igaz, amit a rendőrség csak későn
állapíthatott meg, hogy t. i. Kecskeméthy egé-
szen más ruhában szökött meg, mint amilyen-
ben a rendőrség hitte.

Szökésekor Ferencz-körtüi lakásán át-
öltözködött és nem lehetetlen az is, hogy
míg Magyarország területén tartózkodott, ál-
szakált viselt.

A fenti hír szerint Kecskeméthyt Palermo
környékén látták és az oda való rendőrség,

őt, hogy neje is ösmerje meg Lenaut, ki iránt
szokatlan érdeklődéssel fordult a közönség, ki-
nek neve az akkor élő költők között a leg-
hangzatosabbak egyike volt.

1835-ik év december havában történt,
hogy Löwenthal szép és ifju (alig 25 éves) neje
körülvéve három gyönyörűséges gyermekétől
fogadta a költőt, kit művei után ismert és
nagyraecstült.

Frankl, a ki Lenauval és Löwenthalékkal
is meghitt barátságban élt, és Sophiának is
bizalmasa volt, a szép asszony külsejét ekkép-
pen írja le: »középmagas, karcsu jelenség volt,
nemes, plasztikus idomokkal. Különösen barna
hajfűrtel, midőn tácz közben véletlenül szét-
bomlottak és hó-nyakára hulltak, rendkívül
bájosságot kölcsönöztek alakjának... Örczái
friss egészségben virultak s ha a kecses száj
mosolyga, gyöngyöket látszék szórni. Mindenek
fölött gyönyörűek voltak átszellemlt, kék
szemei: ez a két végzetteljes, lélektelt csillag.
Ha kissé neki melegedve beszélt, ifjokora da-
czára, bizonyos reá jellemző komolyságot árult
el, melylyel minden próbára veti, barátság-
sabb közeledést vidáman, de mégis gúnyosan
tudott távol tartani...»

Zsófia Lenaut, a ki szenvedélyes és min-
den benyomás iránt fogékony volt, azonnal
meghódította. S e perczen kezdődött ama
szérelmi dráma, mely a költőt, mint Tas-
sót, Höldezlint és Lentholdot, az örülésre
vezette.

Már 1836-ból származó naplójegyzeteiben

így ír: »oh te dicső, »oh édes, édes Zsófiám!«
»Aludjál csendesen, kedves szívem!« »Szép nap-
puk volt. Szeretlek hátártalanul.«

1836. d. cz. 31-én:

»Tegnap a legszebb benyomásokkal men-
tem haza. A dal Euridicéről s az apácáról
összefolyt a Te képeddel s én helyesen jártam
el, hogy benyomásaimat nem hagytam zavarni
sem a rákövetkező kés- és tányeresőrpömlés,
sem egy harmóniánlan embertömeg locsogása
által. Te gyönyörűséges vagy, mert a művés-
zeti legszebb benyomásait össze bírom tar-
tani a te arczodnál, mely tegnap nekem az
Ur csendes angyalaként jelent meg. Oh Sophie!
szeretlek kimondhatatlanul...»

S ez így folytatódik 1844-ig, amikor az
örület Lenau lelkét srig tartó homályba bo-
ritotta.

Ha a költő Bécsben időzik, szüntelenül
ráluk van. 1837. januárból egy levél így
hangzik: »Midőn tegnap este a konyha mellett
a földön ültél s én Miskával beszéltem, kivá-
lóan szeretőremlő voltál s én egy szerettem
volna nyakamba borulni. Volt valami gyermeki
elégedettség és valami rajtott gyöngédség
lényveden, hogy alig tudtam örömmel felett
uralkodni. Alig bírtam megvárni téled. Igen,
igazad van, a mi frigyünk örök! Mig szívem
ki nem szárad, velem meg nem szűnik, szeretni
foglak, mig szellemem ki nem lobban, rád
fogok gondolni: érzéseimnek végső erőfeszítése,
gondolataimnak végső alkonya Tied, te meg-
foghatatlan, kedves asszony! Oh Sophie! te

dicsőséges! te egyetlenegy! Ha tudná a világ,
mily boldogok vagyunk szerelmünkben mi,
akkor nem merészkednék beünneket hábor-
gatni. Egy olyatén boldogságot, mely oly
ritka vendég a földön, kiméltlen bátortalan-
sággal nem riasztgatna. Azonban nem sejtí és
fel nem éri észszel és az idegen csodálatosnak
és kalandosnak tetszik előtte. Tartsák meg az
emberek az ő nézetüket, hisz nem tehetnek
róla és mi megtartjuk a mi boldog agunkat,
melyről mi sem tehetünk. Az ár megragadott
s mi megyünk tovább, mert kell. Csak egy
zúhog az eső, s valószínűleg a zavaró látoga-
tások elmaradnak. Az eső kedvez a tollnak és
eső óráinknak. Szakadjon. A penzinger kertben
több árnyék leszen következő tavaszon és
szobácskában ma több nyugalom, a mi nek
csak mind a ketten örülhetünk. Hulljon az
eső! Csak már hét óra volna! Te kedves! Te
gyönyörű!«

»Littore quot canchae tot sunt in amore
dolores! — mondták a régiek, s ha elővessük
Lenau leveleit, illetve naplójegyzeteit, melyeket
ő ezédniáknak nevez, látni fogjuk, hogy mily
irtóztatókat szenvedett Lenau. Midőn távol
van, szűnős-szüntelen emészti őt a vágy és
nincsen nyugalma. Őt látja álmaiban, más
nem tudja érteni őt, csak Sophie. Boldogtalan-
nak érzi magát, a halált megváltójának tekinti
s a kedves asszony egy nyájas mosolygása,
egy szelíd szava elégséges, hogy ujongjon örö-
mében s magát a legboldogabb embernek
érezze. Elismeri, hogy Sophie az ő védaugyala,

amely Nápolyból kapta a sikkasztó személyleírását, meg is indította a nyomozást kézrekerítésére.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap tartja közgyűlését a városháza tanácstermében.

A tárgysorozat kiemelkedő pontjai lesznek *Tisza* Kálmán emlékének megörökítése, a Kossuth Lajos ünnepély aktuálissá és általánossá tétele és a városi villanyos vasuti ajánlatoknak illetve tervezetnek részletes tárgyalása.

Mindegyiknél hatalmas vitákra van kilátásunk s tekintve a terjedelmes tárgysorozatot, a közgyűlés aligha morzsolja le azokat egy nap alatt.

A tárgysorozat különben a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1902. évi augusztus hó 14-ik esetleg következő napjain mindenkor d. u. 3 órakor a városháza tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.

2. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata Moskovits Mór és fia cég telepéhez engedélyezett iparvágány üzemének korlátozása tárgyában.

3. A földművelésügyi m. kir. miniszter leirata a gazdasági munkások segély alapjáról elfogadott szabályrendelet tárgyában.

4. A tanács Szilágyvármegye közönsége meghívását a Wesselényi szobor leleplezésére betérjeszti.

5. A tanács javaslata *Tisza* Kálmán emlékének megörökítése tárgyában.

6. A tanács javaslata Arad város közönségének Kossuth Lajos születésnapja 100 éves évfordulójának megünneplése tárgyában intézett átiratát és ezzel kapcsolatosan Szokoly Tamás s társai ugyanezen tárgyban beadott indítványát betérjeszti.

7. A tanács javaslata Szakács Lajostól a közterülethez csatolt telekrész megvétele tárgyában.

8. U. a. javaslata Pekker Ignácztól a köz-

területhez csatolt telekrész megvétele tárgyában.

9. U. a. javaslata a birtokváltozási illekekről alkotott szabályrendelet érvényének fenntartása iránt.

10. U. a. javaslata az utmester, utkaparók és gátfelügyelők szolgálati viszonyait megállapító szabályzat módosítása iránt.

11. A tanács a falkolákról és közutak befejtéséről alkotott szabályrendeletet betérjeszti.

12. A tanács javaslata Rimanóczy Kálmán és Karner Gyula köztér bérletére vonatkozó kérvényére.

13. A tanács javaslata a báró Fehérváry Géza m. kir. honvédszáz laktanyánál szükséges építkezésekre vonatkozólag.

14. A tanács Mihelfi Pál felebbezését a telke alatt elvonuló csatorna építése tárgyában hozott határozata ellen — betérjeszti.

15. A tanács jelentése Száhlender Károly t. b. tag által az utcavonalak szabályozása tárgyában beadott indítványra.

16. A tanács javaslata Szabó Gyula építkezési kérelme tárgyában.

17. A tanács Szász János nagyvárad lakos földbérátvétel ügyét betérjeszti.

18. A tanács javaslata a Fekete Sas alatti 5. és 6. számú boltelhelyiségekre megtartott árverés eredményére.

19. A tanács Sztarill Ferenczel kötött szerződést átírási engedélyre alkalmas záradékkal leendő ellátás végett betérjeszti.

20. U. a. Középesi Etelkával kötött adásvételi szerződést jóváhagyás végett betérjeszti.

21. Gesztési Odön t. alszámvevő 4 heti szabadságidő iránti kérelme.

22. Molnár János fogalmazó 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérelme.

23. Garay Géza számtiszt 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

24. Urbanovszky Lajos irodatiszt 4 heti szabadságidő iránti kérvénye.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Kelt Nagyváradon, 1902. aug. 13.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

aki lelkéből kiirtotta a kétség, az aggály, a gyűlölet burjánjait, »az ő legmagasabb java és legmélyebb sebei.« Megilletődéssel várom ezt a napot — írja Sophie születése napjának előestéjén 1837-ben — »mely életemben oly nevezetes, mint egyik sem más. Eme szép naphoz fűződik legmélyebb siralmom és az én mérhetetlen boldogságom . . . Az én második karácsonyom ez. A te születésed áldása tulterjed a földi záradékra örök ideig. Meg vagyok teljesen győződve felőle és az Istennek adok hálat ezért a napért. Értjük meg még sokszor együtt. Én általam lettem jobb! Te túl becűsz engem de a te magas véleményed felőlem nekem üdvözítő, mert szigorú parancsot, hogy nemesedjem, hogy ne maradjak ama véleménynek színvonalá alatt, melyet felőlem táplálsz. Annak, mit még elnyerni óhajtok, legnagyobb jutalma a te szép lelkedben fog számomra virulni és ugyancsak benne fogom megtalálni a legerősebb büntetést is életemnek minden elhibázott percéért. Örök és engesztelő angyalom lettél, de egytuttal büntető is. Tied minden reménységem, minden óhajom, minden művem. Mindenütt, hol Isten erős kezét érzem, láttam a Te gyöngéd kezdet is és gyakran nem tudtam e két kezdet egymástól megkülönböztetni. Oh Sophie! Te vagy az én életem szíve, mert az Tőled jó és hozzád áramol vissza. Örökké a tied.«

— — — Majd később: »Oh, ho y a föld, mely föltem és közted van, beomolna s az a föld, mely mellett sirva állok és ama hely,

ahol te talán könnyezve állasz, közel jönnének egymáshoz és boldoggá tennék a vágyakozókat . . . « Ne tégy magadnak szemrehányást, hogy életembe betörtél és azt megingattad. En áldom ezt az inváziót s örveadek emez üdvadó rázkódításnak. Mindenesetre élesen és mélyen vágta szívembe s azt kiirtottad; de új zöld tavasz is adtál neki . . . «

Milyen természetű volt Sophie viszonya Lenauhoz?

Lenau férfi volt, a ki Sopniának »lélekkel teljes teste« után ép úgy epedte, mint annak felekölt lelke után; tény az, hogy a szerelmesek egy időben arra is gondoltak, hogy házasságra kelnek. Miért nem tették? Mert azt hisszük, hogy Sophie sokkal jobban szerette gyermekeit, minthogy eme lépésre képes lett volna. Fájdalom! Sophie leveleit, melyeket Lenauhoz írt, Lenau első örülési rohamában tűzbe dobta s így csak megközelítőleg szólhatunk arról az érzésről, mivel Sophie Lenau szerelmét viszonozta. Sophie szerette Lenaut s ezért akadályozta meg Lenau nősülését, midőn az 1844-ben Behrends Mária-t nőül akarta venni. »Egyikünknek meg kell tébolyodnia!« — kiáltott fel Sophie, midőn Lenau szakított vele s a szerető asszony jóslata be is teljesült pár hét múlva.

A világ természetesen Sophiet sárral dobálta, a bécsi külvárosban egyébről sem beszéltek, mint Sophie és Lenau közti bűnös viszonyról, Löwenthal ur agancsairól. A világnak ez esetben sem volt igaza, a mi szilárd meggyőződésünk legalább az, hogy a viszony,

Tündér vár.

Ha a révi szoros valahol más országban volna, hát törné magát a magyar ember, hogy oda juthasson. De mert itt van a szomszédban, hát persze kevesen keresik fel.

Vig társaság járta végig ezt a szorost a napokban, szép sorjában koczogva a vasuti »strekk« apró kavicsain, jó kedvvel s bőséggel.

A kath. legény egyeslet tagjai csináltak egy pompás kirándulást, meg tágitva a tüdőt a műhely levegője után s tele szedve a lelket az igazi szép, édes emlékeivel.

A kirándulásban négy leányka is részt vett bátyjukkal s ugyancsak vitézül győzték a hosszú gyaloglást, ami bizony testvérek közt is megért 28 kilométert.

A társaság következőkből állott:

Hölgyek: Kádár Ilonka, Kauczil Mariska, Boriska és Teruska. Férfiak: Pálffy Béla, Mayer Ödön, Kauczil István, Kádár János, Kendrella János, Morvay Vilibald, Csanovszky János, Fülöp József, Szabó József, Jesch Aladár, Papp Ferencz, Karkusz István, Brum Mátyás, Kürti Lajos, Kovács József.

* * *

Nehéz fellegek feküdtek a hegytetőkön, mikor Révon, reggel 4 órakor kiszállott a csapat s némi aggodalommal néztünk az idő elé, de ugylátszik kemény párna a hegy csúcs, mert nagy lomhán felkeltek a felhők, el mentek oda, ahol nem tesszik tönkre egy jó kedvű kis csapat kedves multságát.

Az első völgy kanyarodás után egész szépségében kinyílt a szikla szoros soha eléggé meg nem csodálható szépsége s szinte önkénytelenül tör ki az emberből a meglepetés sóhaja — Oh! mi szép.

A Tündér vár melletti nagy barlang hatalmas kupolája alá pillanat alatt felkuszott a csapat s a kirándulók egyik szimpatikus, deli fiatal tagja fénykép felvételt csinált a társaságról.

Még a leggonoszabb máju agglagénynek is el kell ismernie, hogy az a kép a tündér vár barlangját mutatja, mert ott ragyog a kép előterében a négy kis leány mosolygós arcozokája, melyeket sötét keret gyanánt vesz körül a dohányzó elem hatalmas csoportja.

Negyed óra után egy óriási szirt tövében a

melyet Lenau Sophieval szőtt, erkölcsi nézőpontból tiszta volt mindig. E mellett következő okok beszélnek. Ha bűnös viszonyban éleket volna Lenau és Sophie, a barátság, mely lelkeiket annyi éven át összekötötte, nem hatott volna a költő lelki állapotára oly egyetemes s oly megsemmisítő erővel. Továbbá, míg Sophie élt, csak ama levelek voltak ismeretesek, melyeket Schurz (Lenau sógora) közzé tett, a melyekben semmi kompromittáló nincs egy férjes asszonyra, kinek három gyermeke van. Csak halála után kerültek nyilvánosságra, a naplószerű jegyzetek, »ezédulak,« mint azokat Lenau nevezi, melyeket nyilván a költő a szerető asszonynak időnként juttatott kezébe, a postára nem mervén azokat bízni. — Ugy de Sophie végrendeletileg hagyta meg Lenau naplójának közzétételét s ő maga ezt írja jegyzékül a naplóhoz: »Így ír Lenau Miklós és a nő, kihez e lapok intézettek és kinek sajátjai nem érzik magát az ő tulajdon nyilatkozata szerint feljogosítva, hogy nemzetét egy ily férfi megismerésétől megfosztaná azt remélvén, hogy a mi a legmelegebb és legjobb szívből fakad, utat lei az osztrákok meleg és jó szívéhez. Találjon otthont eme nagy szerelmem és nagy fájdalom a rokon szívemnél, ne tapossa durva láb a korán bezárult sirt s ne dobjon kéz a költő porrá vált keze után egyebet, mint viráaszirmot . . . «

Mit szölt mindezekhez a férj? Semmit, mert nem tudott felőle semmit, talán sohasem, mert csak a tragédiákban és a regényekben

Körös legszebb kanyarulatánál reggelihez ült a társaság egy része, a vállalkozóbb szelleműek pedig macska ügyességgel mászták meg a meredek sziklát, torony magasságból kivánták egészségünkre a früstököt.

A szemfüles *Kendrella* e közben észrevette, hogy festeni való hamvas szeder csüng le a szikláról s ügyes csokrokat kanyargatott belőle a leánykáknak, a fiuk pedig hatalmas páfrány levelekből és a Telekyana pompás sárga tányér virágiból bokrétázták fel magukat.

Innentől kezdve csattogott a nóta, kaczagott a jó kedv.

A táj folyton változik, az első alagut után festői szépségében bukkan elő a vizesés. Vastag, puha, sötét zöld moha fedi a függélyes sziklát, e mohán ömlik le ezüst fehéren a patak tiszta vize a Körösbe. A kiálló sziklákra elhelyezkedett a társaság s egy újabb felvétel készült rólunk.

Meg kell azonban vallani, hogy ezen a fölvételen csak az ég van jól eltalálva, minden egyéb úgy össze szaladt, hogy édes anyánk se ismerne reánk. Talán tán az idő nem volt jó, vagy a früstök volt nagyon jó? Ki tudja. Megbocsájítjuk azonban, mert a többi képek sikerültek.

Brátkán *Kürti* Lajos közreműködésével, valószínűságot rendezett a társaság az állomásnál összegyűlt intelligencia kérésére, ének és szavallattal, kuplékkal stb.

Az ebéd azon remek ponton volt, ahol a Jád a Körösbe ömlik. Hatalmas tűz mellett folyt a szalonna sütés, elő kerültek a hideg felvágottak s másfél órát pihent a csapat.

Innen egyenesen a Királyhágóra ment a társaság, honnan feledhetlen szép kilátás nyílt meg egész Nagyváradig s a körül fekvő festői hegy-csúcsokra.

Estefelé járván az idő, a brátkai pisztráng-tenyészde parkirozott kertjébe vonultak az utasok és volt kedvük még mindig, hogy nóta mellett egy parázs kis táncmulatságot csapjanak.

Fél kilenczkor az állomáson vártuk a vonatot.

Teli volt a kis váróterem, de egyszerre egy oláh suhancz könyökkel utat tört magának és az öröm minden jelével borul a Kauczill Pista nyakába:

szoktak a férjek rájönni, hogy feleségük mást szeret . . . Azt sejtette, hogy Lenau imádja nejét, de másrészt bizott neje jellemében s nem akart a fejébe menni, hogy neje mást is szeretessen. . . A viszony különben mint fennebb kimutattuk, eszményi volt, mely a csókon végződik. (A gonosz nyelvű bécsiék persze azt beszélték, hogy azon kezdődött. . .)

Lenau aug. 22-én halt meg a döblingi tébolydában 1850-ben.

Sophiet még sok szerencsétlenség érte. Fiatal és szép menyecske leánya rövid házasság után elhervadt; Ernő fia, tehetséges és bátor tiszt, Königrätznél elesett, egy fáradi gölyő, mely az erdő felől jött, kioltotta ifjú életét. Azután szüleit, majd férjét veszítette el. Unokái közül lekedvesebb vala neki Dorrothea, a kinek szándékozott a Lenau-féle naplójegyzeteket hagyományozni. Ezt is, mint anyját, korán altatá el végzete . . .

— Ugy élek — mondá Franknak egy izben, — mintha a temetőben volnék és számos ismerősnek árnyai, kik nekem oly kedvesek valának, kikelnek sirjukból és engem háborítanak . . .

A sokat szenvedett ideálporrészei a meidlingi temetőben nyugosznak, fekete hantón át a vigasz zöldjét mutatva zsendülnek ki a fűszálak sokat szenvedett szívének porából.

— Az Isten tartsa meg, csak hogy még egyszer láthatom.

— Ne te! Hiszen soha se láttál engem.

— Jaj! de hogy nem. Itt volt ispán az ur, még kétszer pofon is vágott. Nem felejttem én el.

Bizonygattuk, hogy téved, hiába örül a viszontlátásnak, de ő az István izmos tenyerére nézve szent meggyőződéssel mondta:

— Csak maga volt biz' az.

A kedélyes vig jelenet után berobogott a vonat s csendes szunyókálás mellett gondoltunk az otthoni jól megérdemelt csendes nyugvásra.

Az egylet még egy kirándulást fog rendezni tagjai részére.

UJDONSÁGOK.

A hadapródiskola uton.

A nagyváradi hadapródok pénteken reggel utaztak el Fiuméből és a »Cirquenica« gőzessel indultak reggel, gyönyörű napfényes időben Pola felé. Ecintették utközben Abbat, Looranat, Moscenicet, Berzacet, Rabaz és Chersot. A tengerpart közelében haladtak s így alkalmuk volt a kopár karsztos tengerpart szirttyukaiban, fantasztikus alakjaiban gyönyörködni s a tengerre kikönyöklő fehér házikós kis falucsák panorámáját élvezni. Különösen kellemes benyomást tett a régi festői, szűk utcájú *Cherso* a hasonló sziget fővárosa.

Cherso elhagyása után 1 1/2 óra után feltűnt az Isztriai félsziget legdélibb csúcsa a Cap-Promontore. Innen kezdve északra fordult a hajó s nemsokára feltűntek a főhadikikötő, Pola erődtéményei. A »Beneda«, »Prizni-Minori«, később »Tegethoff« erődök nagy martágyui éhesen ásitoztak le a tenger felé s a hajó jelzésére eldördült a figyelmeztető lövés. D. u. 4 óra 15 perczkor érkeztek a polai molóhoz. Innen tüstént a »Giovanni« erődített parti üteg és a »Verudella« pánczéltornyos mart-erőd meglekintésére indultak.

Nagyszerű látvány egy-egy Krupp aczéloriás, melynek 6 méter hosszú s 10,000 kg. nehéz csöve fenyegetve emelkedik az erőd tarajvonala felé. Lövedéke 284 kg. és 50 kg. füst nélküli löportölténnyel lövetik ki a legnagyobb precizitással szórva a biztos halált a közeledő hajóra. A rettenetes másfél méter széles pánczéi kupola (a Verudella erődben) szintén a modern technika minden vívmányával van szerkesztve.

Ezután a »Budweis« szállodában magyar kiszolgálás mellett magyaros vacsorával fejezték be a nap fáradozásait.

Másnap d. e. a nagy Arsenal meglekintése következett, melynek műhelyei és látnivalói rendkívüli érdekléssel bírnak a katonai egyénekre. A hadihajók a pánczéi kolosszusok és dokkok részletes meglekintése fejezte be az érdekes délelőt szemlélő tanulmányutját s a hadapródok parancsnokukkal, ki, mint láthatjuk, igazi atyai türelemmel és jószággal vezeti őket, fáradságot nem ismerve, mindenüvé az osztrák Lloyd »Graf Wurmband« hajóján utrakeltek tovább Trieszt felé.

Inconnu.

Fogadd be a tót . . .

Amerika nagyon szépen meg tud férni mindenféle nációval. Van ott a magyarok kezdve le egészen . . . no, nem sértek meg senkit. Szóval van ott mindenféle nép és mind megfér a szomszédjával. A magyar a némettel, a német a francziával, a franczia az angoljal, az angol az oroszszal s az orosz valamennyivel. Ott nincs nemzetiségi veszekedés.

Csak egy nemzetiség nem fér a bőrébe Amerikában sem: a tót.

Itthon törött fazekakat drótoz össze, ott pedig a polgárok békéjét akarja cseréppé tordelni.

Cleveland amerikai város tudvalevőleg egyike a legnagyobb magyar városoknak, úgy hogy itthon is jókora várost tenne ki az a magyarság, mely ott lakik. Ez a nagyszámu amerikai magyarság elhatározta most, hogy *Kossuth* Lajosnak *Cleveland*-ban szobrot emel s ezzel megelőz annyi magyarországi várost, köztük a magyarosodására oly büszke Budapestet is.

Egész Amerika örömmel járult hozzá a szobor felállításához; hiszen a szabadság egyik legnagyobb hőisének szobrot emelni mindenkire nézve dicsőség. A *Cleveland*-i angol polgármester a város főterén jelölte ki a szobor helyét, Ohio állam kormányzója maga is bejelentette részvételét a szoborleleplezésen — s akkor előállanak a tótok és meg akarják akadályozni a szobor leleplezését.

Hát ezek a totocskák kissé elfelejtkeznek arról, hogy most — otthon vannak. Amerikában otthon van mindenki, a ki itthon idegentül is érzi magát. S ha a kidobást akarják praktizálni, próbálják meg nálunk, a kik befogadtuk őket; de Amerikában, a hol senki sem őslakó és senki sem befogadott, ott egy kissé eltévesztették a kidobást.

Nálunk szabad az efféle, mi türelmesek vagyunk — de Amerikában valahogyan megtalálják fordítani a bot végét.

Ezen különben mi is tanulhatnánk.

* Személyi hírek. *Prielle Kornélia*, a nemzeti színház érdemes művésznője *Palics* fürdőről rokonai látogatására városunkba érkezett.

* *Tisza Kálmán* emlékének megörökítése. Nagyvárad és Biharmegye törvényhatósága elhatározta, hogy megörökítik *Tisza Kálmán*, Nagyvárad egykori képviselőjének emlékét. A város által kiküldött bizottság azt javasolta, hogy egy utcát nevezzenek el *Tisza Kálmán*-ról, — a Széchenyi-téren levő születésházát emléktáblával jelöljék meg és országos gyűjtést indítsanak a szobrára. — A városi tanács mint állandó választmány tegnap tárgyalta ezt az ügyet. Megállapodott abban, hogy a közgyűlésnek javasolja, miköz a Széchenyi-térnek a Korona- és Jakab Mihály-utcáktól a Nagy-Hidig terjedő részét nevezzék el *Tisza Kálmán*-utcának. Az emléktábla és szobor ügyében pedig együttesen tárgyaljon a város által e tárgyban kiküldendő bizottság Bihar-megyével. — Nem szólunk *Tisza Kálmán* emlékének a megörökítése ellen, de azt helytelennek és abszurdumnak tartjuk, hogy a legnagyobb magyarról elnevezett utat, vagyis annak nagyobb részét konfiskálja a városi tanács. Tessék a *Tisza Kálmán* emlékének megörökítésére egy olyan utcát választani, amely nincs valamely igazi nagy embernek nevéhez és emlékéhez fűzve, de ne kövessenek el olyan kvalifikálatlan durvaságot, amilyenbe most akarják begratni a törvényhatóságot. Van még Nagyváradnak több olyan utcája, amelyet e nélkül is elnevezhetnek *Tisza Kálmán*-ról. — Nem lehet az a szándéka a tanácsnak, hogy éles vitát provokáljon ennél a kérdésnél, mert ez a legnagyobb tapintat mellett érintené annak emlékét is, akit meg akar a város tisztelni. Mindene-etre egészségesebb megfontolást vártunk volna a tanácstól.

* *Uj törvényszéki jegyző*. Az igazságügyminiszter *Kolb Géza*-t, a nagyváradi törvényszék szimpatikus aljegyzőjét, ugyanczen törvényszék jegyzőjévé kinevezte.

* **Ujszülött a királyi családban.** Ó fen-sége *Blanka* főhercegnő *Lipót* *Salvator* főherceg neje e hó 10-én vasárnap reggel 7 órakor egy főhercegnőnek adott életet. Mind a főhercegnő, mind pedig ujszülött leánya a körülményekhez képest igen jól érzik magukat.

* Az igazságügyminiszter *Tripsó* Sándor berettyó-ujfalui járásbírói joggyakornokot az ugyanazon járásbírói mellett alkalmazott ügyészégi megbízottnak állandó helyetteséül kirendelte.

* **Hol a Janku-szoboralap pénze.** Egy aradi román ügyvéd. *Pop C. István* ismeretes felszólalását, melyben Aradvármegye közgyűlésén kapcsolatba hozta a Janku-szoboralap pénzét a Kossuth Lajos szobrával, aktuálissá tette a Janku-szoboralapnak történetét. A szoboralap sorsáról meglehetősen különféle verziók szállnak még a románok között is. A *Tribuna Poporului* is egy héttel a megyegyűlés után, tegnapi számában főmód a *Pop C.* ellen felszólalókra, mondván: hogy lehet a Janku-szoboralapról azt mondani, hogy elszikkasztották, mikor az egy aradi bankban van letéve. A Janku-szoboralap sorsáról az alábbi, hiteles adatokat írják Aradról:

A Janku-szoboralap pénze tényleg az aradi *Victoria* takaré- és hitelintézetben van elhelyezve, mint letiltott betét. Ez idő szerint az alap 9906 korona 97 fillért tesz ki. A Janku-szoboralap a nagyszebeni *Associatiune* megbízásából *Albini Titus Livius*, a nagyszebeni *Tribuna* volt kiadója kezelte. Ennek az *Albin*nek testvérét, *Albini Septimius*t különben a híres memorandumpörben két évi börtönrre ítélték, de megszökött Romániába. Mikor Alsó-Fehérmegye alispánja megindította a hivatalos eljárást a Janku-szoboralap ügyében, miután annak gyűjtése a hatóságok nem lett bejelentve, *Albini* a pénzt kiküldte Romániába. Legalább ezt állította ő, mikor a gyulafehérvári királyi ügyészség felelősségre vonta és ellene a bírói eljárás megindult. Ezt azonban *Albini* nem tudta igazolni, letartóztaták és több mint egy évig vizsgálati fogságban tartották. Mikor *Albini* a börtönben volt, a bukaresti román nemzeti bank igazgatósága nyilatkozatot adott ki, a mely szerint a Janku-szoboralap nálunk kezeltek. Ugyanekkor annak összegét, 4701 forint 40 krajczárt az aradi *Victoria* takaré- és hitelintézetbe utalványozta. 1899. április 19-én az aradi *Victoria* megküldte az említett összegről szóló betétkönyvet az *Associatiune* elnökének, *Moldován I. M.*-nek *Balázsfalvára*, azzal a kérdéssel, hogy mi történetük az alappal? *Moldován* azt felelte, hogy az alapot további rendelkezésig a bank gyümölcsösösse. A következő évben történt a szoboralap tényleges lefoglalása, illetve letiltása. A *Victoria* az alaptól *Csató János*, Alsó-Fehérmegye alispánjának rendelkezésére megküldött 1197 korona 10 fillért, a mely készpénzben lett lefoglalva. A többire nézve csupán a *Moldován I. M.*-nél lévő takarékbetéli könyvet foglalták le és erről Szeged vármegye alispánja a következő átirattal értesítette Arad szabad királyi város rendőrkapitányát: Szeged vármegye alispánjától. 9512.—III. szám. A tekintetes városi rendőrkapitányságnak Aradon. 13. előki számu jelentésére fölhívom, hogy az aradi *Victoria* bankot arról is értesítse, hogy a nekem bemutatott betétkönyv hatósági őrizet alá vétetvén, az erre vonatkozó betét további kormányhatósági intézkedés megtételéig letiltatik. Nagyszeben, 1900. június 23. *Reichenberger*, alispán. A szoboralap összeget a *Victoria* addig ki nem adhatja, a míg a belügyi kormány a letiltást fel nem oldja. Az *Associatiune* ez iránt be is adta kérvényét s a románok remélik, hogy a letiltást fel is fogják oldani. Természetesen, míg a letiltás érvényben van, a szoboralapra további gyűjtés sem folytatható. A Janku-szobor tervezői különben azt mondják, hogy ők nem akarnak valamely nyilvános helyen szobrot állítani, csupán *Janku*nak a czebei temetőben levő sírjára díszesebb emlékművet helyezni.

* **Nápolyiak a pápának.** Nápolyban bizottság alakult, amely *XIII. Leo* pápát pápai jubileuma alkalmából különös ajándékkal akarja meglepni. A Bourboni királyi háznak jobb időben rendkívül értékes brazíliai topáza volt, amely egy kilogrammot és 784 grammot nyomott. A pompás követ átadták *Andola Cariello* tanárnak, hogy vésse rá reliefben azt a jelenetet, amikor *Krisztus* kenyeret osztogat. Tíz évig dolgozott ezen *Cariello*. A politikai viszonyok következtében az értékes topáz a művész birtokában maradt, aki fiára, *Nicolara* és ennek neje, *Ermenganda de Cintiis-re* hagyta örökségül. Ezek a topáz a *Caserai* grófnak ajánlották föl, aki azonban nem fogadta el a drágakövet, hanem külön levélben a házaspárt megerősítette az értékes topáz birtokában. A levélben hozzáfűzte azt, hogy nagyon örülne, ha a kő a hívők közvetítésével a *Szentatya* birtokába kerülne. A nápolyi nemzeti múzeum igazgatója azt mondja, hogy a topáz legkiválóbb műdarab, melyet újabb időben a drágakövek metszése terén készítettek. A bizottság, amely most *Adami* érsek elnöklésével megalakult, ezt a remekművet akarja a pápának megszerezni.

* **Tanügyi hírek.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Keleti Károly* magyar-csékei állami elemi iskolai tanítót a gyóremetei állami elemi iskolához áthelyezte.

* **A múlt évi választás epilogja.** Még az elmúlt év végén, az általános képviselőválasztások mozgalmas idejében történt Pocsajban, hogy a független érzelmi polgárok az ottani 48-as kör helyiségéből körmenetet tartottak a községben. Mivel erre engedélyük nem volt, a hatóság kapott az alkalmon, kihaligatták még a muzsikusszigányokat is s a főszolgabíró kihágásért elítélte *Barta Károly* körmeneköt. Az alispán másodfokban jóváhagyta az ítéletet. A belügyminiszter azonban megsemmisítette a két előbbi ítéletet s *Barta Károlyt* és társait felmentette. Bebizonyult, hogy *Barta* részt sem vett a körmeneten. A cigányok vallomását nem vette figyelembe a miniszter, mert azok állandó szolgálatában állottak a körnek.

* **Eljegyzés.** Két köztisztviselőben álló nagyváradi család örömről adunk hírt a következőkben. Ifj. *Frankó* Endre mezőkeresztesi főszolgabíró, ki a nagyváradi fiatalság kedélyességéről ismert tagja, tegnap jegyezte el *Hegedűs* Irénke kisasszonyt, *Hegedűs* főpénztárnok bájos, nagyműveltségű leányát.

* **Végzetes fürdés.** *Leilmann* Mócsi izópallagi lakos vasárnap Ele-den járt üzleti ügyeinek rendezése végett. Előltette az egész délelőtöt s már dél felé járt az idő, midőn haza felé ballagott a tikkasztó nap sütötte országúton. Teljesen elfáradva érkezett a lugosi vízi malomhoz, hol fürödni óhajtott. Fürdés közben azonban vesztére elragadta az ár s a malom kerekai alá sodorta. A szerencsétlen fiatal ember menthetetlenül oda veszett s a segélyére siető emberek már csak hulláját tudták kiementeni.

* **Vásár áthelyezés.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Nagy-Bajom községben ez évben kivételesen a szeptember hó 27-re eső országos vásár szeptember hó 29-én tartassék meg.

* **Abdulláh Nedzsáti effendi Debreczenben.** Nehány nap mulva érdekes ember érkezik Debreczenbe: *Abdulláh Nedzsáti* effendi, török császári testőr százados, akinek ereiben magyar vér folyik. Edes atyját *Szarvassy* Józsefnek hívták, a ki végig küzdötte a szabadságharcot s a világsi katasztrófa után Kossuthal és Bammel Törökországba mene-

kült. *Abdulláh Nedzsáti* most 34 éves s rendkívül melegen érdeklődik mindig a magyar haza iránt. Most is azért jön Magyarországra, hogy tanuja legyen a nagy ünnepnek, melyet országszerte rendeznek Kossuth születése 100-ik évfordulóján. *Abdulláh Nedzsáti* a debreczeni ünnepnek akar szemtanuja lenni, mivel atyja debreczeni származású és kegyeletét is óhajta egyszersmind leróni a debreczeni csatában elesett honvédek iránt is, mit bizonyít az, hogy kétszáz korona értékű koszorút rendelt, melyet az ünnepély idején személyesen fog az elesett honvédek sírjára helyezni.

* **Várva várt áldás.** A hosszú forróság után, mely a nyári tiltóvénnyekben már eddig is sok helyen kárt tett, tegnap végre megértek az ég-csatornái, jó két óráig tartó eső üdítette föl a lankadt tiltóvénnyeket.

* **Macskazene a pángermánoknak.** A magyargyalázó Kornak és izgató társainak macskazeneét rendezett a *nagykikindai* diákság. Nagy csoportokban vonultak Kornak lakása elé. Ott összegyűlekedtek és rázendítettek a Kossuth-nótára. Aztán *Mégis hunczot a németnótát* énekelték el a diákok. A tüntetés befejezéseül pokoli macskazeneét csaptak. Dörgő abczug-kiáltások közt vonultak el az ifjak a háztól egy mási izgató elé. *Lerrer A.* bankár ez, a ki elkeseredett ellensége a magyaroknak. A diákok ismét hazafias dalokat énekelték és végül újra macskazeneét rendeztek. Aztán nagy rendben elvonultak. Másnap este a diákok bemeszelték egy nagy-németeskedő bórkereskedő és a *Nationalbank* német czim-tábláit.

* **Tombolajáték a Félix-fürdőben.** Sikerültnek ígérkező tombolajáték lesz ma szerdán délután a kies fekvésű Félix-fürdőben, amelyen bizonyára nagy közönség fog résztvenni annál is inkább, mivel a nyeremény tárgyak igen szépek.

* **Aki Bécsben nem fizet.** *Nessi Pál*, a függetlenségi párt ifjú képviselője tudvalevőleg ügyvéd is. Ezen a réven került mostanában abba a helyzetbe, hogy kénytelen volt Bécsbe utazni. Valami pörös ügyben kellett három napon tárgyalnia. *Nessi Pál* el is indult, de az egész uton azzal tűnődött, hogyan foghatna ki a németen, hogyan érhetné ő azt el, hogy ne kelljen Bécsben költenie s a magyar pénzt hagyni az osztráknak. Mire Bécsbe ért, ki is eszelle ennek a módját. A mint elvégezte az napi dolgát, rögtön ment ki a vasúthoz s utazott Pozsonyba. Igaz, hogy jó éhesen érkezett a híres koronázó városba, de legalább egy sóskifli árát sem hagyta Bécsben. Pozsonyban hált, délelőt villásreggelizett s utazott megint Bécsbe. Ott ismét csak tárgyalt, de sem nem ivott, sem nem evett, sem nem szállt meg s délután utazott vissza Pozsonyba: enni, inni, aludni. Ugyanigy történt harmad napon is. Szóval: *Nessi Pál* három napon át tárgyalt Bécsben, de egy krajczárt sem hagyott az osztráknak.

* **Kiderített gyilkosság.** Feltűnést keltő letartóztatás történt *Bácsfalván*. *Martinkó Mihály* odaváló gazdaembert és vejét, *Riskó* Ferenczet tartóztatta le a csendőr ég gyilkosság miatt. Az eset részletei a következők: Előlt két héttel *Tamás Antal* pusztai lakos egy hordó epercefrét vitt *Martinkóhoz*, a ki palinkafőzéssel foglalkozott. *Tamásnak* még aznap este otthon kellett volna lennie, de nem érkezett haza harmadnapra sem, a mikor aztán a családja kutatni kezdte a csendőrséggel. *Martinkóknál* a tudakozódók azt a feleletet kapták, hogy *Tamás* a kifőzött palinkával este 10 órakor távozott tőlük, hogy hová ment és mi történt vele, azt nem tudják. Kutatták tehát tovább az eltűnt embert s végre a múlt héten kiderült, hogy a szerencsétlen

ember gyilkosságának lett az áldozata. A mikor ugyanis Martinkó a főzéssel készen lett, Tamás a kapott pálinkát keveseite s e miatt szóváltás támadt köztük, miközben Tamás, aki a pálinka élvezetétől már ittas is volt, néhányszor meilbeütötte Martinkót, Riskó Ferencz az apósa védelmére egy facsebre kapott fel s azzal oly szerencsétlenül ütötte fejbe Tamást, hogy az rögtön lebukott s nem is tért többet magához. Az após és a vő erre megijedtek, hogy bűnüket elpalástolják, a halott embert még azon éjjel elásták a kertben, kocsiját és lovát pedig utnak eresztették. A gyilkosság most kiderült és a két embert bevitték a törvényszékhez.

* **Eltűnt gyermek** *Lichtmann* Gyula 5 éves fiúcska szülei gyár-utczai 183. számú lakásáról nyom nélkül eltűnt. A barna, kékszemű fiúcskán hamu színű ruha van s aggodó szülei ez uton várnak hírt eltűnt gyermekükről.

Megyek . . . Megyek.

Két szomszéd falu intelligenciája egy kancsók mellett átvirrasztott éjszaka után, gyűrötten bár és tétován ballagott haza felé az X-i főszozga-bírótól.

A gyalog ut X-ből P-be erdőn át vezetett s a nevezett társaság jó idő óta ezt az utat használta éji expedíciói alkalmával, mert itt kevésbé esendő az ember, mint az ország uton, hiszen a billegő társaság támasztékot talál az ut széli fák baráti galyaiban . . .

Tehát mentek mendégéltek elázott és el nem ázott urak egymást kölcsönösen támogatva — s billegve, apró csoportokban egymás után.

Jó ideje jöttek, mikor a P-i jegyző ur vulcánikus kitörések előjeleit érezte belsőjében, tehát letért az egyenes utról egy százados cserfa alá. Ott elmélkedett a föld forgásáról, jó ideje tul esvén a viszontlátás örömein, mikor egyszerre visszhangozva zúgja a vadon:

— Jösz-e már Sándor?

— Hol maradsz Sándor?

— Megyek . . . Megyek! válaszolt a jegyző ur s neki is indult szorosán a fa mellett, óvatosan, hogy ki ne billenjen alá az ingó sárteke.

Mind távolabb . . . távolabb hangzott a szózat:

— Gyere már Sándor!

— Mit ordítottok nó, hisz megyek! — mormogta a jegyző ur, kerülgetve az óriási fatörzset, s tán másnap is kerülgette volna, ha a következő billegő csoport figyelmessé nem lesz az egyhangu, utszéli mormolásra:

— Megyek . . . megyek! —os.

SZINHÁZ.

Kaposvári vendégszereplések. *Somogyi* Kaposváron is egymásután lépteti föl az illusztris művészeket, akár csak Nagyváradon. Jelenleg *Szojer Ronka* vendégszerepel náluk oly nagy sikerrel, hogy *Szojer* két estével toldotta meg játékrövidjét.

Igazságszolnáltatás.

Csöd. A nagyvárad kir. törvényszék tegnap a kir. ítélőtábla határozata folytán *Andrényi* Károly és fia nagyvárad kereskedő-cég kérelmére *Fehérvári* Dezső bádogos mester ellen a csődöt megnyitotta. Csődbiztos: dr. *Csulnok* Béla törvényszéki bíró, tömeggondnok: *Ficzek* Lajos, helyettese: dr. *Várdi* Odön ügyvéd. A követeléseket 1902. évi október 13-igáig lehet bejelenteni.

TAVIRATOK.

A czár kegyelme.

Berlin, aug. 12. Mint a Berliner Tagblatt Pétervárról jelenti, a czár állítólag elrendelte a szolenski fogházban internált valamennyi diák szabadonbocsátását, a kiket a moszkvai februári zavargások alkalmával elfogtak volt. A kormányzó rövid beszéddel bocsátotta el a diákokat, a melyben munkára és nyugalomra szólította fel őket. (M. T. I.)

Leányka az áruk között.

Budapest, aug. 12. (Saj. tud. táv.) Fiuméből az Adria Szapáry hajóján, a mely tegnap indult el Nápolyból Marseillesbe az áruk között zsákba varva élő leánykát találtak. A leányka bevallotta, hogy Campa Máriának hívják, s a nápoly melletti helységből pénz hiányában így akarták nagybátyjához meneszteni.

Portugália vendége.

Laourenço-Marquez, augusztus 11. Milner lord ideérkezett és mint a portugál kormány vendége jövő esztőtökig marad itt. (M. T. I.)

Makkai Zsigmond gyásza.

Budapest, aug. 12. (Saj. tud. táv.) Marosvásárhelyről *Makkai* Zsigmond országgyűlési képviselő gyászáról értesítenek. Jozefa nevű leánya ugyanis a szomszédban játszott, miközben egy liszttel telt sajtár borult reá. A gyermek nem volt képes a lisztet tartalmazó sajtárt visszáönteni s a liszt alatt megfullt, mielőtt segítség érkezett volna.

A harcztérről.

New-York, augusztus 12. Petit Goave város teljesen elpusztult. A két hadviselő fél kölcsönösen egymást vádolja a tűzvész okozásáról. A Dassas francia cirkáló élelmiszereket vitt Petit Goaveba és onnan 200 asszony-nyal és gyermekkel tért vissza. (M. T. I.)

Német csapatok Porto-Cabellóban.

Washington, augusztus 11. Az Egyesült Államok carracasi köv. te arról értesült, hogy a németek a német érdekek védelmére, a melyeket a legutóbbi fölkelés következtében veszély fenyeget, Porto-Cabellóban csapatot akarnak partrafenni. Ennek következtében a Topeka amerikai hadihajó parancsot kapott, hogy Porto-Cabellóban csapatokat szállítson partra, ha a helyet megtámadnák. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

nie, katonának képeznie kellett volna, hogy a herczeggel szembeállithassa őt. De ha nem kerül sor a döntő ütközetre, ha a herczeg csak apró ütközetekbe bocsátkozik, s megvédi a megtámadott helyeket, akkor időt is nyer és ez idő alatt új és új csapatokat ad majd neki s köztársaság. Arra határozta tehát magát, hogy a herczeget békén hagyja s a Dnyeper vidéke helyett majd Ukrániában szerez magának biztonságot, ott kiképzí és begyakorolja a seregeit s azután kiegészik, vagy megütközik a herczeggel, akit jó ideig egészen elfoglal majd a Dnyeper vidékének a lecsillapítása. Ő az alatt szabadon garázdálkodhatik Ukrániában.

A kruta-balkai csata után néhány nappal maga elé hívatta Skrzetuski. Krsecsovski jelenlétében fogadta a starosza házában s kegyesen, de hatalmának tudatában kimért méltósággal így beszélt hozzá:

— Kapitány, megígértem neked, hogy szabadon foglak bocsátani. Szavamnak állok és szabadon bocsátalak, sőt, hogy biztonságban légy. ha a fölkelők közé keverednél, veled adom parancsnoki pálczámat is, amely megvéd minden támadástól. Visszatérhetsz a herczeghez.

Skrzetuski bólintott, de arcán nem látszott öröm.

— Elbírod az utazást? Betegnek látszolt.

Skrzetuski valóban csak árnyéka volt már a régi, daliás vitéznek. Sebei és legkivált a rettenetes lelki kínok megfosztották erejétől, s úgy látszott, mintha sohasem épülne már föl. Hosszúra megrögt szakállá még haloványabbnak tüntette föl arcát, amely megsárgult a sok bänkódástól. Mit kellett mindent látnia! Látnia kellett a vereségeket, a hetmanok fogságba estét, a kozákok diadalait. Látnia kellett, amint gulába rakták az elesett lengyelek levágott koponyáit, amint horgas kampókra akasztották a nemeseket, lemetsztették a szüzek kebleit. Es mindez a rémületes látvány ezt ordította a fölébe:

— Te vagy oka mindennek! Te mentetted meg Cmielnickijnek, ennek a sátnafajzatnak az életét.

A Helena sorsa fölött való agódás is gyötörte. Határtalan kétségbeesés fogta el néha és karjait az ég felé kitérve, könyörgött az eget Urának, hogy vegye magához lelkét, mely annyit szenvedett. Majd térdére rogyva, mellét ütve kért bocsánatot az Istenkáromlásért. A szabadságának sem tudott már örülni és nem érezte hálaát Cmielnickij iránt, akit láthatólag sértett fogolyának ez a közömbössége.

— Azt mondom neked, siess el innen, amíg meg nem bántam a nagylelkűségemet. Ami téged illet, tudom, hogy elkeseredett ellenségem vagy s harcolni fogsz ellenem, de hatalmam nagyobb, mintsem hogy ilyen féreg árihatna nekem.

Azt is elmondhatod a herczegnek, hogy mit láttál itt s figyelmeztessd őt, hogy hagyjon föl az erőszakoskodásaival, mert ha elvesztem a türelmemet, hát majd meglátogatom őt ott, tul a Dnyeperen! Nem hiszem, hogy kedvére lesz a látogatásom!

Skrzetuski most is hallgatott.

— Mondd meg neki, hogy nem a köztársaság ellen harcolok, hanem az urak ellen, akik között ő a leggyűlöltebb előttem. Ellenségem ő nekem és a ruthén népnek is, eretnek, zsarnok.

Egyre jobban nekidühösödött, a vér arczába futott, szeme villámokat szórt. Eszelősen nézett körül.

— Krsyvonos majd pányván hurezolja őt elébem és én rátaposok és számolyul használom a hátát!

Skrzetuski szánakozó mosollyal nézett a dühöngőre s nyugodtan felelt:

— Előbb csak kerítsd a hatalmadba.

— Ugyan uram, — szólt közbe Krsecsovski, — miért izgatnád magadat e szemtelen ember miatt! Elbizakodott öklöme, mert tudja, hogy inkább végighallgatod orczátlan megjegyzéseit, mintsem hogy megszéd a szavadat, amelylyel szabadságot adtál neki.

Cmielnickij lassan lecsillapult.

— Hordd el magad, lássad, hogy Cmielnickij jóért jóval fizet. Adjatok melléje egy csapat tatárt is kíséretül. Azt mondom azonban neked kapitány, hogy most már leszámoltunk, nem vagyok adósod. Orczátlanul szókimondó

voltál, még sem bántottalak, de ha még egyszer a kezem közé kerülés, akkor véged van!

Krsecsovski utnak indult Skrzetuskival és közben így beszélt:

— A helmautól ép bőrrel menekültél meg ez egyszer s azért azt tanácsolom, hogy menekülj minél messzebbre, ha teheted, legjobb lesz Varsóba menned. Mert ha a herceghez akarsz szegődni, akkor máris veszett ember vagy! Az 5 táborából egy lélek se menekül meg. Tudom, hogy a szének beszélnek, hanem azért mégis azt tanácsolom: pártolj át hozzánk. Itt még sokra viheted, magasra juthatsz, mint mi!

— Az akasztófára, dörmögte Skrzetuski.

— Nem akarták nekem adni szép szerével a lithvániai starosztaságot. Jó, most majd elveszem magamnak erőszakkal és még tized hozzá! Elkergetjük az urakat, a nemeseket, föl-osztjuk a birtokaikat. Az Isten is velünk van, különben nem adott volna ilyen fényes győzelmeket!

Skrzetuski rá se hederített a henczegező fecsegésre. Az 5 gondolatai már Roslogiban jártak.

— Azért nem vagyok ám én rossszívű, vagy éppen kapzsi. Mert látod, mikor minap ott láttam a bég sátorában guzsbakötve az én volt uramat és parancsolómat, a főhetmant, aki háliatlannak és árulónak nevezett el, így szólított hozzá: Nagy uram, én nem vagyok háliatlan, sőt ellenkezőleg. Megígérem neked, hogy ha egyszer beléültem a birtokaidba és a kastélyaidba, hát megteszek al-starosztámnak. De azt kikötöm, hogy nem szabad magadat leinrod. — No, de elég a beszédből, itt a kocsid, a tatárjaid is várnak. Merre mégy?

— Csehrinbe megyek.
(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradí hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradí piacson 1902. aug. hó 12-ik napján tartott vásárban eladott természetű termények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13.——12.60. Kétszeres buza 11.40—10.80. Rozs 10.20—9.80. Arpa 10.——9.60. Zab 11.40—10.80. Tengeri: 10.40—10.—. Borsó 36.—. Lencse 40.—. Bab 15.40. Köleskása 23.50. Burgonya 5.40. 100 kiló lángliszt 25.60. zsemlyelisz 25.20. fehérkenyér liszt 25.—, barnakenyér liszt 22.—, széna fuvarral 4.—, szalma 1.10 Szalonna 120.—, 6 kiló zsop-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —16. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84, Lámpaalaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72. Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—, Egy hektoliter óbor 66.—, uj bor 46.—, mész 1.60, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 25.—, köles —.—, repce —.—, dió 34.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalona 1.20, sertésus 1.12, juh-hus 62, veres hagyma 12, fog hagyma 32, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. büköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1902. aug. hó 12-ről.
Egy pár első rendű járnas ökör 630--710, egy pár másodrendű járnas ökör 510--580, egy pár harmadrendű járnas ökör 280--480, 1 drb fejős tehén 100--240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160--270. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110--170, 1 drb. veres borju 24--50, 1 drb. fél éves borju 34--58, 1 drb egy éves borju 40--74, két éves borju 60 150. 1 drb hizott sertés 96--106, 1 pár fél éves 32--40, 1 pár egy éves sertés 46--70, 1 pár két éves sertés 80--140. 1 drb igás ló 160--300, 1 pár ökrbőr 40--50, 1 pár tehénbőr 26--34. 1 pár bojubőr 10--20, pár lóbőr 10--20.

Forgalmi kimutatás 1902. évi aug. hó 12-ről. Tiszta buza körülbelül 3200 hltr, kétszeres buza 500 hltr, rozs 700 hltr, 1 árpa 400 hki. zab 320 hltr, tengeri 120 hltr, burgonya 180 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 58, drb, félhizott 130, sovány 170, süldő 475, malacz 270, hizott marha 40, járnas ökör 520, fejős tehén 280, borju 255, bivaly 10, juh és kecske 120, ló 612.

Kölcsh Jenő és Társa
Tőzsde jelentése.
A Tőzsde eredeti átvirta.
Értéktőzsde.
Budapest, aug. 12.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasút	—
Rimauvasút	509.50
Magyar jelvény	472.—
Szolgálatjani	—
Wagon-kölcsön	—

Határvidék.
Budapest, aug. 12.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab apr.	6.—
Káposzta, repce, burg.	—96

Hivatalos árfolyamok
a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. aug. 12-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.—
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasúti kölesön aranyban 4,75%	119.—
Magyar vasúti kölesön ezüstben 3,75%	109.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.80
Italmérési jog megváltási kötvény	100.—
Korvath-szlavónföldtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresésv-sorsjegy-kölcsön	208.50
Tiszszabályozás és szeszdíj sorsjegyek köcsön	162.50
Osztrák járdék papirban	101.50
Osztrák járdék papirban	101.50
Osztrák járdék aranyban	121.50
Osztrák korona járdék	99.50
Osztrák államsorsjegyek	152.50
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbankrészvény	729.50
Osztrák hitelintézet részvény	711.50
Párisi visita	99.17
20 frnkos arany (Napoleon'dor)	13.07
Németbirodalmi márka	117.05
Londoni visita	230.80
20 márkás arany	28.42

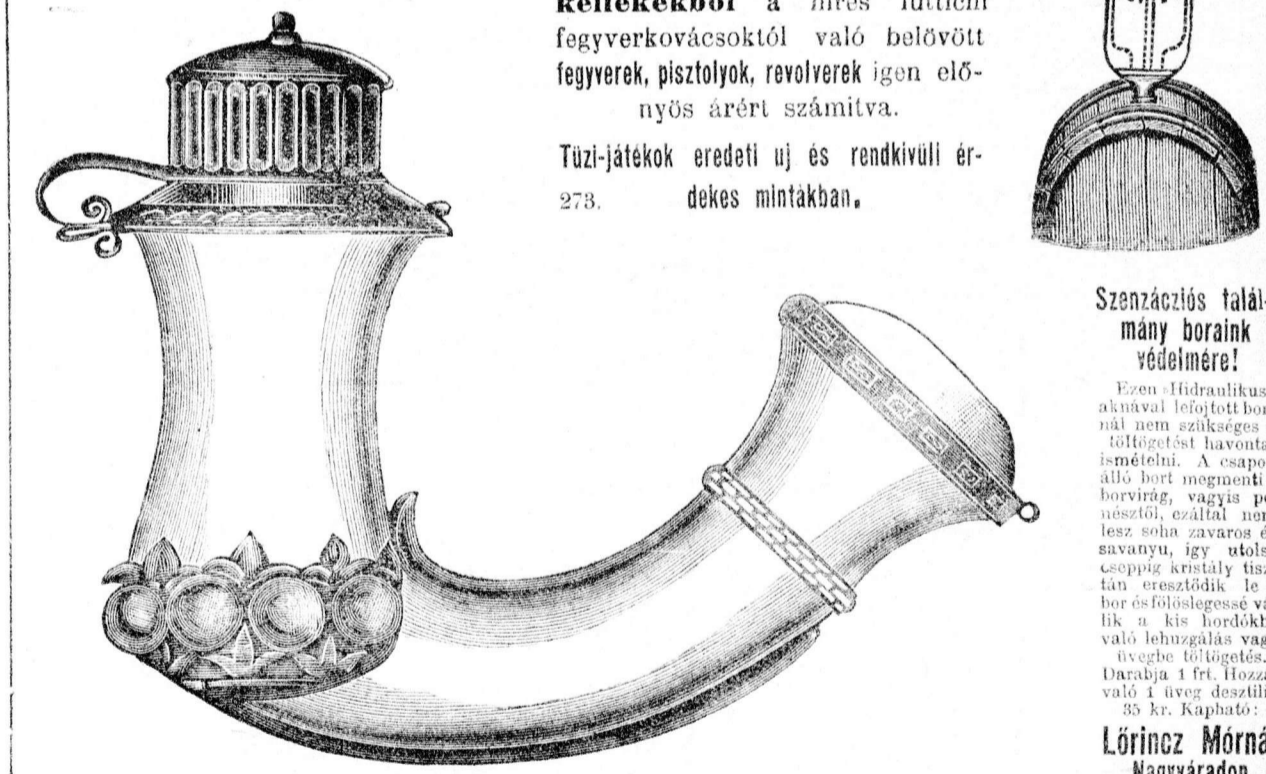
A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Tanuló.
Egy-két jó házból való fiu, 2—3 gymnasiumi vagy polgári osztálylyal. tanulól felvétetik a Szent László nyomdában.

LÖRINCZ MÓR, Nagyvárad, Bémer-tér, Vashid mellett.

Ajánlja jótállás mellett valódi tajtékpiáit, ezeknek javítását mérsékelt árért eszközve. Borotvák eredeti toledoi olasz kézművestől készítve. Hajvágógépek, szappanok, állatszerek, fogkefék, ruha- és hajkefék a legolcsóbb árért számítva. **Vadászati kellékekből** a híres lüttihi fegyverkovácsoktól való belövött fegyverek, pisztolyok, revolverek igen előnyös árért számítva.

Tüzi-játékok eredeti új és rendkívüli érdekes mintákban.
273.

Szenzációs találmány boraink védelmére!
Ezen hidraulikus aknával lefojtott boraink nem szükséges a töltőgépet havonta ismételn. A csapon álló bort megmenti a borvirág, vagyis penésztől, ezáltal nem lesz soha zavaros és savanyu, így utolsó cseppig kristály tisztán eresztődik le a bor és fölöslegessé válik a kis hordókba való lehuzgálás vagy üvegbe töltögetés. Darabja 1 frt. Hozzávaló 1 üveg desztillát 35 kr. Kapható:
Lőrincz Mórnál Nagyváradon.

Uj üzlet! Szabó Testvérek Uj üzlet!

Nagyvárad, Zöldfa-utca, (a «Zöldfa» söresarnok mellett.)

Ajánljuk:

ujonnan berendezett rőfös és nőidivat ezikkeinket.
Ing, blousok, napernyők, jó mosó kartonok, Fongaise batisztok, uri és női mosott fehérneműek, vásznak és chiffonok, csipkék, szalagok.
Uj üzlet! Bélés és rövidárak. Uj üzlet!

Fő-üzlet : **HÁASZ MANÓ** női divatáruhaza, Nagyvárad. Fiók-üzlet :
Amerikai áruház.
Zöldfa-u. elején.

Szives figyelmét kívánom felhívni a t. vevőközönségnek remekül összeválogatott **tavaszi ujdonságaimra** és tekintettel a mindenki által ismert **óriási forgalomra**, abban a helyzetben vagyok, hogy határozottan **olcsóbban adhatok, mint bárki.**

T. vevőim még azon előnyben részesülnek, hogy már 10 frt bevásárlásnál, bárha az részletekben történik is, **saját műtermemben (Zöldfa-utca 29. sz.) készült 60 cm. magas életnagyságu fényképet kapnak teljesen ingyen,** csupán a papírkötést és a reá való feszítésért önköltségemet, 1 frt 50 krt számítom fel. Maga ez életnagyságu fénykép a világ egy műintézetében sem szerezhető be olcsóbban, mint 10 forintért.

A Mezey féle házban
(Kossuth Lajos-utca)
egy 5 szobás
I. emeleti lakás
november 1-től kiadó.

278

Ma szerdán
a „Bazár“ kerthelyiségében
a 37-ik gyalogezred zenekara
Zeneestélyt

tart.

Kezdeté este 8 órakor.

232

Tisztelettel

Dolgos és Szauer.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

síb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.